

koj vsi sosedi in znanci vejo, če imaš dobre dohodke ali ne.

3. „Pa“, pravi posebno previden, „končno zvejo davčni uradi da moje dohodke in bi me pošteno pritegnili.“ Tudi ta ugovor ni stanovit, ker je najboljša, da se javno prizna, koliko dohodkov se ima, ker se pri tem proti čezmerni davčni obremenitvi lažje rekurira, in tudi ni res, da bi davčni uradi od denarnih zavodov zvedeli višino tvojih vlog. Prvič se drže banke strogo uradne tajnosti v vseh njenih poslih in drugi lahko položi vsak svoj denar na katero koli si ime, ali besedo, tako, da tudi denarni zavod ne ve, kdo da je pravi položitelj, kateremu ta ali ona vloga spada.

4. Drugi „pa“ se glasi: „Če pa potrebujem nujno denarja, mi ga ni mogoče tako hitro dobiti.“ Ne, to ni tako obsirno, kakor si ta misli. Za večje izdatke tako že prej znaš. Za te pa lahko tvoj denar vsak dan osebno prejmeš ali pa si ga pustiš poslati po pošti, ali pa če si kmetovalec, ga lahko dvigneš vsako nedeljo iz tvoje „raifeisenovke.“ Kdor ima sicer večji denarni promet, stori najboljša, da ga razvija kakor največ mogoče s pošto hranilnico, ali kako banko, brez da vzame gotovino v roko.

5. Ljudje, ki imajo dovolj denarja, menijo tudi: „Kaj, radi teh par kronic obresti se pač ne izplača izpostaviti se takim okoliščinam z vlogo in dviganjem.“ Storjeno, dragi prijatelj, danes imaš mogoče dobre dohodke in mnogo imovine. Pa le počakaj, morda pride tudi čas, ko bodeš imel malo dohodkov in mnogo davkov in stroškov; potem boš zopet o vsaki „desetici“ vesel, ki boš jo brez truda zaslužil z obrestmi vlog.

6. Mogoče pa še prideš z najtežjim „pa“, namreč: „Ali je denar v bankah in šparkasah vendar na varnem? Dragi prijatelj, saj imaš več denarnih zavodov in lahko si tvoj denar tam položiš, kjer ga po tvoji vesti smatraš za najbolj varnega; in končno je danes v najmanjši hranilnici tvoj denar tisočkrat varnejši, kakor v tvoji miznici ali tvoji omari. Če pa še imaš pol tucata tvojih „pa“ na razpolago, je ravno tako lahko vsem oporeči.

Torej: Vsaka, ne zopet takoj za izdajo določena denarna svota spada v denarni zavod („raifeisenovke“, šparkase, pošto hranilnico, banke)! S tem ne koristiš le samemu sebi, ampak tudi državi in se postaviš uspešno v bran proti „zmanjšanju denarne vrednosti.“

Manfred grof Clary

c. kr. namestnik

Dr. Leopold Schuster Dr. Michael Napotnik

knezoško graški

knezoško lavantinski

Edmund grof Attems

deželni glavar.

Pred ustanovitvo Velike Hrvatske?

B u d i m p e š t a. Listi poročajo o Weckerlejevi avdijenci. Soglasno poročajo, da je šlo za jugoslovansko vprašanje, akoravno se to sedaj ni popolnoma rešilo, Hrvaska kriza se bo rešila tako, da pojde ban Mihalović. O tem, da bi bila Weckerlejeva avdijenca v zvezi s kritičnim preobratom ogrske notranje politike, ni v ogrskih političnih krogih ničesar znanega. — Budimpešta, 23. septembra. Kakor javljajo današnji jutranji listi, bo padla odločitev zastran Bosne v najkrajšem času. Zadnja avdijenca Weckerlejeva je s to odločitvijo v zvezi. Odločitev se je doslej zavlekla zato, ker si na Dunaju in v Budimpešti niso bili edini zastran rekompenciacij, katere naj bi dobila Avstrija. Upajo pa, da se bodo tudi avstrijski krogi prijazni z mislijo, da se Bosna priklopi k Ogrski, če dobi Hrvaska Dalmacijo. — Skupni finančni minister dr. Spitzmüller se je včeraj vrnil iz Budimpešte na Dunaj ter je bil od cesarja sprejet v avdijenci. Domneva se, da je bil v tej avdijenci tudi razgovor o jugoslovanskem vprašanju. — Grof Tisza se je vrnil s svojega potovanja po Hrvatski, Slavoniji, Bosni in Hercegovini. O svojem bivanju v Bosni in Hercegovini se je z vodilnimi politiki vseh strank tudi s takimi, s katerimi prej ni imel nobenega stika in je med njimi in njem bil velik prepad. Izprašal jih je v prvi vrsti, kako je njihovo mnenje o razširjanju jugoslovanskega gibanja in kako ga omejit, v drugi vrsti pa, kako si misli rešitev jugoslovanskega vprašanja. Izkazalo se je, da so politiki Bosne in Hercegovine različnega mnenja: prištaši hrvatsko-srbske koalicije in srbski politiki so za priklonitev Bosne in Hercegovine Hrvatski, prištaša takozvanega „hrvatskega kurza“ pa samo pod tem pogo-

jem, da se istočasno tudi v Bosni in Hercegovini uvede „hrvatski kurz“, v nasprotnem slučaju bi pa raje videli, da prideta Bosna in Hercegovina k Ogrski, ker bi se sicer na Hrvatskem dosedanj „srbsko-hrvatski kurz“ še bolj okreplil. Grof Tisza se je informiral tudi o učinku, ki ga je imela agitacija avstrijskih jugoslovancev v Hrvatski, Bosni in Hercegovini. Pri tem je Tisza uvidel, da hrvatski politiki teh dežela skupno politiko z avstrijskimi jugoslovanci v pretežni večini odklanjajo. Grof Tisza je iskal stika tudi z ljudstvom in spoznal tozadevno mišljenje ljudstva. Večino pota je prevozil z avtomobilom. **Jugoslovanska agitacija se je v mnogih krajih popolnoma ponesrečila.** Grof Tisza bo povedal svoje informacije cesarju. Pričakujejo, da bode poročilo grofa Tisze vplivalo na odločitev vladarja glede jugoslovanskega vprašanja. — Iz Budimpešte smo prejeli: V političnih krogih je v ospredju tale rešitev jugoslovanskega vprašanja: Bosna, Hercegovina, Dalmacija se združijo s Hrvatsko in Slavonijo, tako, da nastane **Velika Hrvatska.** Na čelu Velike Hrvatske bi bil avstrijski nadvojvoda.

Cene kmetijskih pridelkov.

Kar tu poročam, bodi vsem kmetovalcem svarilo, da so pri cenitvi blaga napram tujim kupcem previdni in naj nikakor ne prekoračujejo zakonito predpisanih najvišjih cen, če se jim tudi preneke dozdevajo. Višjih cen ne sprejemite, če se tudi prostovoljno ponujajo. Kakšni nevarnosti so v tem slučaju izpostavljeni, naj pojasni ta spis.

Dne 13. avgusta t. l. je imel odbor za preskušavanje cen v Gradcu v mestni hiši sejo, h kateri so bili povabljeni tudi zastopniki osrednjega odbora in podružnic c. kr. kmetijske družbe. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano in se je posvetovalo o cenah za sveže zelje in repo. Skoraj soglasno se je smatralo 45 vinarjev za 1 kg svežega zelja in 20 vinarjev za 1 kg strnišne repe za primerno ceno.

Množina zelja, ki ga bo mogoče letos dobiti na Štajerskem, se je cenila na 300 do 400 vagonov, za napravo kisle repe se je vzelo 50%, za zelje 65%, pridelovalni stroški za 1 kg kislega zelja so se računili na 50 vinarjev, tako, da bi prišel 1 kg kislega zelja okroglo na K 120.

Po rešitvi tega predmeta lotil se je predsednik vpračanja o cenah za jajca in se je odločno izrazil, da bo deloval z vsemi dopustnimi in sicer najstrožimi sredstvi proti trajnemu naraščanju jajčnih cen. Povdarjal je, da se zahteva za jajce ena krona in še več in da je to nedopustno in kaznjivo. Določila naj bi se torej primerna cena in predlagalo se je 40 vinarjev. Zastopnik podružnice v Ilcu, ki ima sam 200 kur, je trdil da je to primerna cena. Podpisani je kot zastopnik osrednjega odbora temu ugovarjal, opozarjajoč, da so se vse potrebne stvari podražile, tudi rokodelci in težaki so postali dražji in da je torej 40 vinarjev prenizka cena. Preje je stala srajca 2 do 3 K, a zdaj stane 90 K, in v tem ali še višjem razmerju se je tudi drugo podražilo. Če se ravnamo po tem vzgledu, morali bi dati pri ceni 40 vin. za srajco 225 jajc, dočim smo dobili pred vojno za 20 do 30 jajc dosti boljšo srajco nego zdaj.

Opozarjalo se je tudi na visoko jajčno redilnost in naglašalo, da bodejo kmetovalci pri tako nizki ceni rajši jajca sami porabili nego bi jih prodajali.

Ugovor ni imel uspeha. Soglasno z zastopniki porabljalcev in „razsodnega“ zastopnika kmetijske podružnice Ilc, na katerega se je predsednik posebno upiral, se je preskuševalnica izjavila, da je 40 vinarjev za jajce, primerna cena in pozval se je zastopnik urada za nadziranje živil pri c. kr. namestništvu strogo paziti, da se prekoračenja te cene naznanijo in strogo kaznujejo.

Kmetovalci, zdaj pa poslušajte, kako se krivci lovijo. Urad za nadziranje živil ima nalogo, da razpošilja kupce, ki naj nakupijo pri kmetih jajc po vsaki ceni. Ako ne zahteva kmet nobene cene in ne da jajc, naj mu ponudijo nakupci višje cene in sicer toliko, da je kmet voljen prodati. Ako je pa kmet po višji ceni, ki se mu je prostovoljno ponudila, jajca prodal, ako je torej dobil za eno jajce več nego 40 vinarjev, potem se naznani in strogo kaznuje.

Nikakor ne zagovarjamo žalibog nerednih navijalcev cen med kmeti — zlasti v graški okolici — obsojamo strogo takšne ljudi, ki delajo sramoto celoemu stanu, in tako hočem ožigosati nekega nesramnika, o katerem mi je pripovedal občinski predstojnik neke okoliške občine in prepričan sem, da kakor ta občinski predstojnik tako obsojajo tudi vsi pošteni kmetovalci takšnega človeka. K temu možu je prišla uboga, sestrada žena, mati trojih otrok, njen mož je izidil na bojišču. Priplesla je velik namizni prt in nov brisač ter je prosila za to živil. Dobila je staro kokoš in po dolgi prošnji še nedoraslega kunca. Za liter mleka, ki ga je še dobila, morala je posebej plačati 80 vinarjev.

Takšni krivoloki sramotijo častno ime „kmetovalec“, s temi ne moramo imeti nobenih stikov. Kakor pa obsojamo takšne brezvestne ljudi, moramo tudi obsojati način, po katerem se lovijo žrtve, kakoršnega je določil predsednik odbora za preskušavanje živil. Zato svarimo: Kmetovalci, bodite previdni, ne jemljite previsokih cen, če se vam tudi prostovoljno ponujajo, kajti to vteguje biti past in poguba!

Regula.

Tedenski pregled.

Štajerske vesti.

Hujskanje učiteljstva proti nemščini. „Slov. Narod“ objavil je članek, v katerem pravi, da so se nekateri stariši ptujske okolice obrnili do učiteljev svojih otrok in jih poprosili za dober nasvet, ter jih povprašali, če bi ne bilo dobro, poslati svoje otroke v nemške šole, češ, da jim bode bodočnost z znanjem nemškega jezika bolj olajšana. Ali glejte, kaj se je zgodilo. Na mesto, da bi dajali učitelji tem starišem v tem oziru dobre nasvete, zagnali so nekateri od Koroškevega jugoslovanskega duha nadahnenji hujskajoči učitelji ptujskega okraja celi vrišč proti tem starišem, češ, kako se sploh prediznejo kaj takega vpraševati, ker slovenski otrok vendar spada le v slovenske šole in da bode nemščina tako skoraj konca. Ti podli zlobneži torej v svoji nacionalni pijanosti in v svojem sovražstvu do vsega kar je nemškega naši mladini niti tega, za bodočnost vsakega človeka tako potrebnega jezika ne privoščijo? Ali tukaj se mora enkrat za vselej red napraviti. Ker pa vemo, na katerem mestu zadobimo za užaljene stariše zaščedenje in za te nesramne učitelje naše mladine pošteno kaznen, prosimo dotičnike, naj nam vse tiste učitelje, kateri so se na enak in sličen način izrazili, javijo, da jih primemo za ušesa in popeljemo pred sodni stol, kajti kaj takega si za prihodnje ne bomo pustili več reči. — Zvedeli smo tudi, da zbada naš list „Štajerc“ nekatere naših učiteljev prav presneto v oči. Prav posebno se zaganja v njega in njegovega urednika znani učitelj ptujske slovenske šole, Šerona, ki celo pri neki gostiji svoji zagriženi duši ni mogel dati duška in je telebal na vse pretege po pravem jugoslovanskem vzoru po našem že takrat pokojnemu uredniku Linhartu. Ali sramota je padla na njega samega, ker je takrat pred vsemi gosti očitno pokazal svoj značaj prav nizke kulture. Kadar mu zopet šinejo v glavo vroči napadalni duhovi do „Štajerca“, mu svetujemo, naj si dene na glavo prav mrzle obkladke in naj se poda v minoritsko cerkev in si tam zapoje tisti znani psalm: „Reši me, o Gospod, skušnjav obrekovanja...!“

Kmetje, posestniki, pozor! Mnogokrat se pripetijo, da doleti enega ali drugega posestnika nesreča požara. Žrtev plamena postane v največ slučajih stanovalna hiša z gospodarskim poslopjem in vsemi zalogami vred ter pogostoma še tudi živina. Ker pa je danes večina kmetov in posestnikov zelo nizko zavarovana, trpé oni vsled tega ogromno škodo in mnogi pridejo celo na beraško palico. Nikdo sicer ne ve, kje in kedaj da človeka nesreča doleti, zato polagamo vsem taistim, ki še svoje zavarovalnine proti požaru in drugim nezgodam niso zvišali, naj isto iz lastnega interesa nemudoma store, kajti danes ne živimo več v časih enega življenja in vsak predmet se je več kakor pet do desetkrat zvišal, tako, da nizke zavarovalne premije danes niti ene desetine povzročene škode ne krijejo. Ne štedite torej pri zavarovanju z vinarjem, kajti ta vinar, ki ga pri tem prihranite, vas oskoduje lahko v slučaju nezgod za tisoče kron.

Iz vinorodnih krajev se nam poroča: Blagodejni solnčni žarki so po ugodu naših želj. Čeravno so se nam prikazali pozno, vendar pripomorejo vsaj nekaj k izboljšanju itak slabo obetajoče trgovine. Ker žalibog nismo imeli proti ididju žvepla na razpolago, je vsled tega grozdje zelo trpelo. Svetujemo torej vinogradnikom, naj one grozdje, katero je poškodovano in vsled gnilobe hira, podbirajo. Ker pa je razlika velika in mnogo grozdja še skoraj trdega in če nam ostane vreme ugodno, bi svetovali, da bise z splošno trgovino še kakor najdalje čakalo, da bode potem ta ostala še nam kapljica boljša.

— Ker pa radi pomanjkanja žvepla trpimo letos veliko škodo, apeliramo na vlado, naj vendar za prihodnje leto pravočasno preskr-

Zahtevajte „Štajerca.“